

01164

Москва
Союзіскай Набережнай №38
ГАЛОУНАЕ КІРАҮНІЦТВА

Пролетары! ўсіх краін, злучаіцесь!

АДЗІНАЙ ГІДРАМЕТЗАРАЛАГІЧНАЙ СЛУЖБЫ

Гидрометеоралагічныя станцыі

пры НКЗ БССР

ДЭКАДЫ БЮЛЕТЭНЬ

Адрес рэдакцыі: Менск, Карла Маркса, 48, Галоуне

Кірауніцтва АГМС БССР.

№ 34 (178)

1—10 снежня

1934 г.

ЗМЕСТ

1. Сінаптычны агляд за дэкаду—Захарык
2. Метэаралагічная харкторыстыка і табліцы вынікаў мет. назіранняў за дэкаду—Малішэўская Я. Н.
3. С.-г. параметэралагічная харкторыстыка—Стэфановіч.
4. С.-г. метэаралагічная харкторыстыка восені 1934 г. З табліцамі ападкаў і тэмпературы—Стэфановіч
5. Сінаптардукты, надрукаваны і падрыхтаваны да друку АГМС за 1934/35 г.

Сінаптычны агляд за дэкаду

Першы дзень дэкады тэрыторыя БССР была занята вільготнымі масамі морскага арктычнага паветра, якое насунулася з поўначы праз Скандинавію. Па меры руху на тэрыторыю кантынента, гэтая паветраная маса прагравалася і тэмпература ноччу даходзіла да $-1\text{--}2$ град., удзень да $+2$ град., з пахмурным надвор'ем і выпадзеннем месцамі шквалістых ападкаў, у выглядзе снега.

З 2-га па 4-е снежня на тэрыторию БССР з заходу насунулася больш вільготнае морскае палярнае паветра і дзякуючы праходжанню паветранага падзелу, які рухаўся на ўсход, назіралася пахмурнае надвор'е, выпадзенне аблажных ападкаў, у выглядзе снега і дажджа, якія месцамі вымераліся ў 6 мм за суткі. Тэмпература і яе ваганні ў сутачным ходзе засталіся амаль без змен, у параўнанні з першым днём дэкады.

З 5-га па 8-е снежня на тэрыторию БССР з поўначы праз Карскае, Барэнцева і Белае моры насунулася халоднае арктычнае паветра, якое спрыяла сухому пераважна яснаму на

Табліца вынікаў метэаралагічных

№№ па карце	Назва станцыі	Тэмпература паветра										Сярэдняя	Нармалы.	Максімальная	Мінімальная	Число, ка- л. на град. мінімум
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10					
2	Дрыса . . .	-1	1	-3	-3	-9	-12	-12	-9	-7	-3	-5	-	3	-18	7
13	Полацк . . .	-1	1	-3	-5	-10	-12	-15	-8	-11	-5	-7	-4	3	-18	7
68	Гарадок . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	79
7	Нова-Каралёва . . .	-2	-1	-3	-7	-10	-14	-16	-9	-9	-7	-8	-4	1	-19	7
																79
																76
8	Лепель . . .	-1	1	-1	-3	-9	-11	-13	-9	-7	-6	-6	-	2	-15	7
75	Плещаніцы . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
70	Бобр . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	77
13	Барысаў . . .	0	2	0	-1	-8	-11	-13	-12	-9	-7	-6	-3	3	-17	8
16	Менск . . .	-1	2	-1	-1	-8	-11	-11	-11	-8	-6	-6	-3	3	-15	8
93	Бярэзіна . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	81
23	Мар'іна-Горка . . .	-1	1	-1	-1	-7	-10	-10	-10	-8	-6	-5	-3	2	-15	8
25	Аспілавічы . . .	-1	1	-1	-1	-6	-10	-12	-10	-7	-7	-5	-4	3	-	-
10	Орша . . .	-1	0	-4	-5	-10	-14	-16	-10	-8	-6	-7	-4	2	-20	7
19	Горкі . . .	-1	0	-5	-6	-11	-15	-16	-10	-7	-6	-7	-4	1	-20	7
																74
																78
																80
89	Клічаў . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	Слуцк . . .	1	1	-1	0	-5	-10	-12	-10	-8	-5	-5	-	2	-15	7
30	Мар.-Сосны . . .	0	1	-1	0	-5	-11	-15	-13	-9	-5	-6	-2	2	-20	8
21	Магілеў . . .	-1	0	-3	-4	-7	-12	-15	-11	-8	-6	-7	-4	2	-19	7
73	Чавусы . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	80
27	Чэркаў . . .	0	0	-3	-4	-9	-12	-15	-12	-6	-5	-7	-4	1	-	76
191	Касцюковічы . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-18	7
31	Турск . . .	0	1	0	-2	-7	-10	-12	-12	-8	-6	-6	-3	2	-16	8
32	Жлобін . . .	0	1	0	-1	-7	-10	-11	-10	-8	-6	-5	-3	2	-15	7
																77
																72
33	Жыткавічы . . .	0	0	0	0	-5	-10	-13	-13	-8	-5	-5	-2	2	-18	8
37	Калінкавічы . . .	0	1	-1	0	-5	-12	-14	-12	-9	-7	-6	-3	2	-19	8
39	Лельчыцы . . .	0	0	0	0	-4	-10	-14	-13	-9	-4	-5	-	2	-	-
85	Чечэрск . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	76
83	Барба . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
38	Гомель . . .	0	0	0	-1	-6	-10	-10	-3	-7	-5	-5	-3	2	-14	7
35	Васілевічы . . .	0	1	0	0	-6	-10	-12	-12	-9	-7	-6	-3	2	-17	8
40	Людвінава . . .	1	0	0	0	-5	-11	-12	-12	-10	-9	-6	-2	2	-18	9
																72
																74
																75

Адносная вільготн.
паветра за 13 г. у %/0/

назірання з 1—10 снежня 1934 г.

Максим.	Мінімальн.	Число, ка- лі нагляд. паветра за 13 г. у 060/ глини	Ападкі ў мм										Сума	Метэаралагічныя з'явы (у дужках адзначаны чыслы)
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
79	—	—16	7	2.0	8.0	9.0	туман (2, 4)
79	—	—	—	1.0	7.0	0.5	8.5	туман (4)
76	0	—19	7	..	5.0	5.0	—
77	—	—14	7	0.5	5.0	0.1	0.1	0.1	5.8	туман (10) галалед. (10)
81	—	—	—	0.3	1.0	—	—
—	2	—10	7	1.0	1.0	..	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	..	2.7	туман (3, 10) туман (10)
80	4	—16	8	0.1	0.4	..	0.2	0.7	—
74	—	—	—	0.2	0.6	..	0.1	0.9	тумэн (4, 10)
78	—	—19	7	..	6.0	0.3	0.2	0.1	0.1	6.7	туман (4, 7)
80	0	—19	7	0.1	7.0	0.1	0.1	7.3	бура (1, 2)
80	—	—13	7	0.3	0.2	0.2	..	0.1	0.1	0.1	—	—
76	—	—	—	0.5	0.1	0.5	1.0	0.5	0.5	3.1	туман (1, 2)
82	—	—	—	2.0	2.0	туман (3)
—	—	—	—	..	7.0	0.1	7.1	—
77	2	—17	7	..	1.0	0.1	1.1	туман, галалед. (10)
72	—	—	—	0.1	1.0	0.1	0.1	0.1	1.5	туман (3)
76	—	—	—	0.1	..	1.0	0.1	..	0.1	1.3	туман (3, 7)
—	—	—	—	..	0.3	0.1	1.0	1.4	туман (10)
—	—	—	—	..	1.0	0.1	0.1	0.1	0.1	1.4	галалед. (3)
72	2	—13	8	1.0	0.1	0.2	0.1	0.1	1.5	туман (3, 4)
74	—	—16	9	0.1	0.2	..	0.6	0.9	туман (10)
75	—	—	—	..	0.1	..	3.0	..	0.1	3.3	туман (10)

двор'ю і мінімальная тэмпература даходзіла да $-17-20$ град., а максімальная да $-4-8$ град. 5-га снежня назіраліся месцамі выпадзення зусім незначнага снега.

9-га і 10-га снежня арктычнае паветра, дзякуючы доўгаму заходжанню на кантыненце, канчаткова ператварылася ў кантынентальна-палірнае і па прычыне патоку з захада цёпла гара морскага палірнага паветра, на тэрыторыі БССР назіралася пераважна пахмурнае надвор'е са значным павышэннем тэмпературы, якая ноччу даходзіла да $-10-12$ град. у дзень $-2-4$ град.

Захарык.

Метэаралагічная харектарыстыка з 1—10 снежня 1934 г.

У гэтай дэгадзе ў т-ры паветра адбылася значная змена. У мінулым месяцы т-ра трымалася ўесь час вышэй нармальнай, у гэтай-же дэгадзе яна ў сярэднім на $3-4^{\circ}$ ніжэй нармальнай. У першыя 2 дні т-ра хісталася ад $+2$ да -2° , 3 га на паўночным усходзе пачалося зніжэнне, 5 га гэта зніжэнне назіралася ўжо і на паўднёвым заходзе. У выніку чаго 7-га т-ра хісталася ад -10° да -16° . У наступныя дні яна не-калькі павысілася.

Сярэдняя дэгадная т-ра хісталася ад -5 да -8° . Максімальная т-ра была раўна $1-3^{\circ}$ і паўсюды наглядалася 7-га, або 8-га числа.

Ападкаў за гэту дэгаду выпала зусім малая колькасць. Асабліва мала (ад 1-2 мм) выпала ў цэнтральнай і паўднёвой частках БССР. На поўначы (Полацк, Дрысса) і на ўсходзе (Орша, Горкі, Чэрыкаў) выпала крыху больш ападкаў (ад 7 да 9 мм). Выпадалі яны пераважна 2-га. У перыядзе з 3-га па 10-е па ўсёй БССР наглядалася пераважна зусім сухое надвор'е.

Вятры пераважалі паўднёва-ўсходніх і паўднёва-заходніх напрамкаў, са значнай хуткасцю.

Воблачнасць складала ў сярэднім 60% агульнага пакрыцця неба.

Н. Малішэўская.

Сельска-гаспадарчая гідраметхаректарыстыка з 1-га па 10-е снежня 1934 г.

Надвор'е справаздачнай дэгады адзначаўшася даволі ніzkімі тэмпературамі, пры адсутнасці ў большай частцы рэспублікі снегавога насыту не было шкодным для азімых культур. Гэта можна заключыць з таго, што ход тэмпературы на працягу дэгады не меў рэзкіх скачкоў. З 1-га па 7-е тэмпература паветра кожны дзень паступова падала, а пасля пачала ўзімацца таксама паступова і мінімальная тэмпература далёка не даходзіла да крытычнай тэмпературы, якая можа вытрымлівацца азімымі пасевамі.

В. Стэфановіч.

Таблица 1

Сарэдне-дэжадных тэмператур за жнівень—лістапад 1934 г. у парауанні з 1933 г. і спрэдний шматгадовай

Зонны	Год	Жнівень			Верасень			Кастрычнік			Лістапад		
		Дэжады			Дэжады			Дэжады			Дэжады		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
Паўночная	1934	18	16	17	17	13	11	14	12	5	8	4	5
	1933	17	14	15	15	11	10	11	11	6	7	4	6
	Норма	16	15	14	15	12	10	8	10	6	4	2	4
Цэнтральная	1934	19	17	17	18	13	12	14	12	6	8	9	3
	1933	17	14	14	15	11	10	12	11	7	8	4	6
	Норма	17	16	15	16	13	11	10	12	7	5	3	5
Пауднёвая	1934	19	18	19	19	18	13	12	14	13	6	8	9
	1933	18	15	15	16	11	11	13	11	18	9	6	8
	Норма	18	17	16	17	14	12	10	12	8	6	4	6

Ападкаў за ліпень—кастрычнік 1934 г. у параднані з 1933 годам і сярэдній шматгадовай (нормай)

Таблица 2

Зоны	Год	Ліпень			Жнівень			Верасень			Кастрычнік						
		дэкалы			дэкалы			дэкалы			дэкалы						
		1	2	3	За месяц	1	2	3	За месяц	1	2	3	За месяц				
Паўночная	1934	80.8	24.6	44.6	150.0	7.2	24.6	11.8	43.6	0.8	0.8	27.7	29.3	11.5	22.4	2.9	36.8
	1933	—	—	—	—	23.6	51.7	39.2	114.5	33.2	27.9	0.9	62.0	30.5	16.0	11.3	57.8
	Норма	—	—	—	80	—	—	85	—	—	50	—	—	—	50		
Цэнтральная	1934	66.0	29.1	50.5	145.6	10.9	41.7	9.2	61.8	4.5	0.6	18.0	23.1	3.8	29.5	0.3	33.6
	1933	—	—	—	—	29.4	44.5	58.3	132.2	52.6	31.5	1.9	86.0	29.4	26.3	20.2	75.9
	Норма	—	—	—	85	—	—	80	—	—	55	—	—	—	50		
Паднёвая	1934	74.3	16.5	50.3	141.1	35.6	34.9	2.7	73.2	7.6	0.4	7.7	15.7	1.3	27.7	0.4	29.4
	1933	—	—	—	—	32.9	24.4	55.6	112.9	64.3	39.1	1.5	104.9	14.0	34.6	20.5	69.1
	Норма	—	—	—	90	—	—	70	—	—	50	—	—	—	50		

Табліца вынікаў метэаралаг. назіранняў з 1—10 снежня 1934 г.

№№ па карце	Назва станцыі	В е ц е р				Сярэд- няя воблач- насць у 10-ба- лавай системе	Сярэдні стан павяр- ховага пласта глебы (на глыб. 10—15 см)			
		Перава- жаючы	З мак. сім. хут- касцю	Напра- мак	Хут- касць	Напра- мак	Хут- касць	Інсоляцыя %		
								Агуль- ная Ніж- няя		
2	Дрыса	SE	4	W	—	—	—	6	6	замёрзшая
43	Полацк	SE	4	W	9	—	—	6	6	—
68	Гарадок	—	—	—	—	—	—	—	—	замёрзшая
7	Нова-Каралёва	W	4	NW	9 33	8	6	6	6	замёрзшая
8	Лепель	SE	4	NW	12	—	6	6	6	замёрзшая
75	Плещаніцы	—	—	—	—	—	—	—	—	—
70	Бобр	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Барысаў	SE	4	NW	9	—	6	6	6	замёрзшая
16	Менск	SE	4	NW	9	—	6	6	6	—
93	Бярэзіна	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Мар'іна-Горка	S	4	W	12	—	6	6	6	замёрзшая
25	Асілавічы	SE	4	NW	12	—	6	6	6	—
10	Орша	SW	2	NW	12	—	6	6	6	—
19	Горкі	—	4	W	12 012	6	6	6	6	—
89	Клічаў	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Слуцк	SE	4	SE	12	—	6	6	6	замёрзшая
30	Мар'іна-Сосны	E	4	W	12	—	6	6	6	—
21	Магілеў	—	3	NW	6	—	6	6	6	—
73	Чавусы	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Чэркаў	W	4	NW	9	—	8	8	8	замёрзшая
191	Касцюковічы	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Турск	W	4	NW	12	—	6	6	6	замёрзшая
32	Жлобін	W	4	W	12	—	6	6	6	—
33	Жыткавічы	SE	4	E	7	—	6	6	6	замёрзшая
37	Калінкавічы	E	4	E	7	—	6	6	6	—
39	Лельчицы	—	—	—	—	—	6	—	—	—
85	Чэчэрск	—	—	—	—	—	—	—	—	—
83	Барба	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Гомель	W	4	W	4	—	6	6	6	замёрзшая
35	Васілевічы	SW	4	NW	6 33	6	6	6	6	—
40	Людвінаў	N	4	NW	9	—	8	8	8	—

Сел.-гасп. гідраметхарактерыстыка восені 1934 г.

Масавы сеў азімых увесень 1934 г. разгарнуўся ў другую дэкаду жніўня і працягваўся да другой дэкады верасня. Вядома, што галоўнымі метэаралагічнымі фактарамі, упłyваючымі на поспех правядзення сева, хуткасць і дружнасць прарастання высеянага насення і развіцця ўсходаў, з'яўляецца вільгаць і цяпло.

Прадпаясіўны перыяд, а іменна ліпень месяца характарызуецца вельмі вялікай колькасцю ападкаў па ўсёй тэрыторыі рэспублікі. Месцамі месячной колькасць ападкаў дасягала 200 і больш мм пры сярэдній шматгадовай норме 90—100 мм. Аднак дзякуючы таму, што ападкі насілі ў большасці ліўнявы характар, накаплення запасаў вільгаці ў глебе не магло быць празмерным.

Жнівень даў нераўнамерную колькасць ападкаў на поўдні БССР іх выпадала каля нормы, у сярэднім па паўднёвой зоне—73 мм пры норме ў 70 мм, у астатніх раёнах значна менш ад 75% у цэнтральнай зоне да 50% у паўночнай. Больш значныя ападкі выпалі 5-6 і 13—16 жніўня. Другая пяцідзёнка і трэцяя дэкада былі пераважна без ападкаў. Сярэдняя дэкадная тэмпература паветра жніўня м-ца, як і сярэдняя месячная была на 2° вышэй нормы, што ў нашых умовах бяспрэчна было спрыяющим момантам.

Першая і другая дэкады верасня былі сухімі і з малай колькасцю ападкаў з высокай тэмпературой, так у першую дэкаду выпала ў паўночнай зоне менш 1 мм, у цэнтральнай і паўднёвой зонах адпаведна 5 і 8 мм. У другую дэкаду па ўсёй рэспубліцы праходзілі вельмі незначныя ападкі, даўшыя ў сярэднім па зонах не больш 1 мм. Трэцяя дэкада верасня адзначаецца амаль штодзенна праходзячымі ападкамі.

Сумарна за месяц: па паўночнай зоне ад 20 да 40 мм у сярэднім 29 мм пры норме 50 мм, па цэнтральнай зоне ад 17 да 35 мм у сярэднім 23 мм пры норме 55 мм і па паўднёвой зоне ад 10 да 25 мм у сярэднім 16 мм пры норме 50 мм.

Тэмпература паветра на працягу ўсяго месяца была значна вышэй нормы, у першую дэкаду на 5°—4°, у другую на 3°—1° і ў 3-ю дэкаду на 2°—3°.

Кастрычнік м-ца у некаторых мясцох таксама даў вялікі недабор ападкаў у параўнанні з нормай. Па паўночнай зоне выпала ад 30 да 50 мм, у сярэднім 37 мм пры норме ў 50 мм, у цэнтральнай ад 20 да 40 мм—у сярэднім 34 мм пры норме ў 50 мм і па паўднёвой—ад 25 да 40 мм, у сярэднім 29 мм пры норме 50 мм. Прычым ападкі выпадалі галоўным чынам у другую дэкаду, першая-ж і трэцяя дэкады адзначаліся вельмі нязначнымі ападкамі.

Тэмпература паветра была высокая—на 4°—6° вышэй нормы ў першую і трэцюю дэкады і блізка да нормы ў 2-ю дэкаду.

Лістапад адзначаўся больш часта выпадаючымі ападкамі.

Тэмпература паветра была ў першую дэкаду вышэй ад нормы, на поўначы на 4°, на поўдні на 2°. У другую дэкаду па ўсёй рэспубліцы вышэй ад нормы на 5°—6°.

Сухая і цёплая восень гэтага году была поўнай процілегласцю мокрай і халоднай восені 1933 г. Для падрыхтоўчых

палявых работ і севу ў максімальна ўшчыльненая тэрміны
ўмовы надвор'я восені былі вельмі спрыяючымі.

Масавыя ўсходы азімых з'явіліся ў трэцюю дэкаду жніўня
і першую дэкаду верасня. Фаза кущэння наступіла на поўдні—
к канцу другой дэкады верасня, а на поўначы к канцу трэцяй
дэкады.

К моманту спынення вегетацыі, якая адбылася паміж
21—24 лістапада азімая культуры знаходзіліся ў поўным
кушчэнні і прышлі да зімоўкі ў добра падрыхтаваным стане.

(Глядзі лічбовыя табліцы).

В. Стэфановіч.

ЛІТАРАТУРА, ПАДРЫХТАВАНЯ ДА ДРУКУ РАБОТНІКАМІ
ГК АГМС БССР і ВЫШАЎШАЯ З ДРУКУ ў 1933/34 г.

I. ВЫШЛА З ДРУКУ:

1. Праф. Кайгарадаў.—Клімат БССР, Зах. Беларусі і сумежных краін. Менск, т. I 1933 г. і т. II 1934 г.
2. Кучынскі.—Замаразкі і барацьба з імі, 2-е выд. Менск, 1934 г.
3. Кучынскі.—За рэарганізацыю метабслугоўвання торфаразработак. Журн. „Торфяное дело“ № 4, 1934 г.
4. Зборнік гідраметрычных матэрыялаў за 1929-30 гг., выд. 1933 г. (пра-
дажа толькі для ўстаноў па заяўках).

II. ЗНАХОДЗІЦЦА Ў ДРУКУ:

1. Проф. Кайгарадаў і інж. Дановіч.—Водны баланс рэк: Зах. Дзвіны і Верхняга Дняпра.
2. Звесткі аб узроўнях вады па судаходных рэках: Верхняга Дняпра і Зах. Дзвіны за 1916—1930 гг. Пад рэдакцыяй Дановіч.
3. Лісіцкі.—Уплыў лясоў на гідралагічны рэжым Верхняга Дняпра. (Здана к-ту Вялікага Дняпра пры БАН).
4. Ліўшыц і Лісіцкі.—Гідралагічны нарыс р. Зах. Дзвіны (манаграфія). Здана для друку БАН.
5. Дановіч і Ліўшыц.—Аналіз найбольш ужываемых формул стока.
6. Дановіч.—Каэфіцыенты веснавога стока некаторых рэк БССР. (Ізвес-
тия ГГИ).
7. Дановіч і Лісіцкі.—Аналіз формулы Ішкоўскага. (Ізвестия ГГИ).
8. Дановіч.—Да пытанняў падліку вільгаці. (Ізвестия ГГИ).
9. Гідралагічны справачнік (брыгада). Изд. ЦБВК СССР.

III. ПАДРЫХТАВАНА ДА ДРУКУ:

1. Малішэўская.—Клімат г. Менска.
2. Малішэўская.—Паўтараемасць сярэдніх месячных тэмператур па 8 мет.
станцыях.
3. Малішэўская.—Паўтараемасць сутачных колькасцей асадкаў.
4. Міціна.—Зімовы рэжым прamerзання глебы.
5. Міціна.—Снегапаход і яго народнагаспадарчае значэнне.
6. Кучынскі.—Клімат жылога памяшкання ў зімовы перыяд (дамы бітані-
раваныя і стандартныя).
7. Кучынскі.—Метэаралагічныя ўмовы здабычи і сушкі фрэзернага торфа.
8. Рабаконь.—Гідраметумовы вегетацыі асноўных с/г культур.
9. Рабаконь.—Уплыў мікроклімата на развіццё бульбяной хваробы.
10. Проф. Кайгарадаў.—Кліматалагічная характеристыка 6-га гідралагіч-
нага раёна.
11. Проф. Кайгарадаў.—Асадкі і снегавы насціл па басейнах галоўнейшых
рэк БССР.
12. Малішэўская і Кучынскі.—Клімат БССР (брашура).
13. Азарковіч.—Веснавое палаводдзе 1931 г.
14. Зборнік гідраматэрыялаў па рэках БССР за 1931 г.
15. Зборнік метназірання ў 1931-32 г.г.

Адказны рэдактар П. Мамаеў.